

Stads*archief* Almere

Inventaris van de collectie ir. D.H. Frieling, 1973-1989

Herziene versie november 2010

NL-AlrSA-CPA-2
(Oud nummer NL Ae SA-CPA-2)

Anjo Galiart
ArchiefBC, Uitgeest

Lucas Veeger (herziening)

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Achtergrond ir. D.H. Frieling	3
Verantwoording van de inventarisatie	3
Toelichting herziene versie	4
1. Archiefmateriaal.....	5
I. Agenda's	5
II. Lezingen	5
III. Organisatie	5
IV. Ontwikkeling Almere.....	6
V. Overige gemeenten Flevoland.....	6
VI. Stedenbouwkundige zaken.....	6
VII. Bestuurlijke ontwikkelingen.....	6
VIII. Ontwikkeling Markerwaard.....	7
IX. Privéactiviteiten	7
X. Overige stukken.....	7
2. Bibliotheekmateriaal	8
I. Almere	8
II. Gemeente Lelystad	9
III. Markerwaard	9
IV. Inleidingen ir. D.H. Frieling.....	9
V. Artikelen, boekwerken ir. D.H. Frieling	10
VI. IJsselmeergebied.....	10
VII. Amsterdam	10
VIII. Amersfoort.....	11
IX. Buitenland	11
X. Rijksdienst IJsselmeerpolders/Ministerie	11
XI. Ruimtelijke ordening algemeen.....	12
3 Audiovisueel materiaal (foto's, dia's)	12
4. Persoonlijke bescheiden Ir. D.H. Frieling.....	12

Inleiding

Achtergrond ir. D.H. Frieling

De heer D.H. (Dirk Harmen) Frieling (geb. Bandoeng 15 juli 1937) was vanaf 1973 hoofd van het Projektburo Almere bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders. Hij was afkomstig van de dienst Volkhuysvesting in Amsterdam. In 1976 werd hij benoemd als adjunct-directeur bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders en bleef daarmee ook betrokken bij het project Almere. Vanuit deze laatste functie was hij tevens nauw betrokken bij de ontwikkeling van de Markerwaard.

De heer Frieling heeft ook gewerkt bij de Technische Hogeschool van Delft (later de Technische Universiteit Delft), waar hij van 1991 tot 2003 hoogleraar *Stede(n)bouwkundig Ontwerpen Stad en Regio* was.

Frieling is op vele manieren actief geweest in en voor Almere. Zo was hij onder andere van 1980 tot 1984 als secretaris verbonden aan het Oranje Comité van Almere en stond hij aan de wieg van de in 1983 opgerichte Vereniging Stadsfestiviteiten. Hij was tevens plaatsvervangend voorzitter en voorzitter van de Stichting Woningbouw Almere en de eerste voorzitter van de in 1987 opgerichte woningbouwvereniging Groene Stad Almere. In 1990 ontving hij de Bonifatiusspeld vanwege de bijzondere manier waarvoor hij zich voor Almere heeft ingezet.

Verantwoording van de inventarisatie

Via de heer J. Wachtmeester van de woningbouwvereniging De Groene Stad heeft het Stadsarchief Almere een viertal verhuisdozen ontvangen. Deze stonden in het gebouw Corrosia, waar het hoofdkantoor van Groene Stad Almere gevestigd was. De verhuisdozen bevatten het werkarchief van de heer Frieling uit de periode 1976-1989.

Het bestand is in grotendeels in de volgende groepen te verdelen:

1. Archiefmateriaal

- Agenda's periode 1980-1989 (9 omslagen)
- Lezingen, voordrachten en artikelen, 1976-1988 (3 ordners)
- Originele teksten van nota's, artikelen en rapporten van de hand van de heer Frieling (12 ordners)

2. Bibliotheekmateriaal

- Circa 1,5 meter bestaande uit rapporten over Amsterdam, Almere, Lelystad en informatie over buitenlandse steden; alles op het terrein van stedenbouw

3. Audiovisueel materiaal

- Aantal foto's van de heer Frieling (pasfoto's, foto's op bouwlocaties)
- Dia's van kaarten

Het bestand teksten van nota's e.d. was oorspronkelijk chronologisch geordend. Om de toegankelijkheid te vergroten is besloten om het bestand onderwerpsgewijs te gaan herordenen. Het archiefmateriaal is omgepakt in zuurvrije omslagen en archiefdozen. Ook het bibliotheekmateriaal is omgepakt in zuurvrije archiefdozen en in enkele gevallen in een zuurvrije omslag.

Toelichting herziene versie

In de oorspronkelijke inventarisatie is bij de beschrijving van het archiefmateriaal per ongeluk een volgnummer overgeslagen. Toen dit aan het licht kwam zijn de omslagen opnieuw genummerd, waarbij ook is gekozen voor een doorlopende nummering van al het materiaal (dus inclusief bibliotheekmateriaal, audiovisueel materiaal en de persoonlijke bescheiden). Dit is aangepast in deze herziene versie van de inventaris. Verder is de inleiding verbeterd en uitgebreid en zijn subtitels en een inhoudsopgave toegevoegd.

Inventaris

1. Archiefmateriaal

I. Agenda's

1-9

Agenda's van de heer Frieling in zijn functie als adjunct-directeur
Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, 1980-1987,1989 9 delen

1. 1980
2. 1981
3. 1982
4. 1983
5. 1984
6. 1985
7. 1986
8. 1987
9. 1989

10. Klapper van contacten van de heer D.H. Frieling, bijgehouden door
zijn secretariaat, jaren 70-80 1 deel

II. Lezingen

11-

14. Lezingen en inleidingen, 1973-1988 4 omslagen
11. 1973-1979
 12. 1980-1984
 13. 1985
 14. 1986-1988

III. Organisatie

15-

18. Notities, brieven, rapporten betreffende de Rijksdienst voor de
IJsselmeerpolders, 1976-1988. 2 omslagen
2 stukken
15. Organisatie,1976-1988
 16. Financiën, 1978
 17. Taakverdeling secretariaat dhr. Frieling,1986. (1 stuk)
 18. Afscheidsrede dhr. Frieling bij overlijden van de heer van der Put,
(zijn chauffeur), 11 mei 1984. (1 stuk)

IV. Ontwikkeling Almere

- 19-
32. Notities, brieven rapporten betreffende de ontwikkeling van Almere 14 omslagen
- 19. Ontwikkeling projectbureau Almere, 1975-1980
 - 20. Verslagen vakgroep planning/sociale werkgroep project Almere, 1975-1976
 - 21. Structuurvisie Almere, 1977-1983
 - 22. Gemeentewording Almere, 1977-1983
 - 23. Woningbouw, 1975-1982
 - 24. Stadsverwarming, 1975-1976
 - 25. Parkeren, 1977-1979
 - 26. Openbaar vervoer en wegennet, 1975-1980
 - 27. Ontwikkeling bedrijven, 1976-1982
 - 28. Kunstwerken in Almere, z.j.
 - 29. Ouderenbeleid, 1976
 - 30. Rode Kruis Almere, 1979-1980
 - 31. Musea, 1976-1986
 - 32. Uitbrengen boeken en relatiegeschenken Almere, 1982-1986

V. Overige gemeenten Flevoland

- 33-
34. Notities, brieven, rapporten betreffende andere gemeenten in Flevoland 2 omslagen
- 33. Lelystad, 1976-1980
 - 34. Zeewolde, 1977-1983

VI. Stedenbouwkundige zaken

- 35-
41. Notities, brieven, rapporten betreffende stedenbouwkundige onderwerpen, 1976-1988. 7 omslagen
- 35. Structuurschets voor de landelijke gebieden, 1983-1984
 - 36. Structuurplan voor het IJsselmeergebied, 1977-1983
 - 37. Plan 2005, 1979
 - 38. Ontgrondingszaken, 1976
 - 39. Ontwikkelingsmaatschappij, 1983
 - 40. Project NAC, 1979-1980
 - 41. Stichting Nederland nu, 1988

VII. Bestuurlijke ontwikkelingen

- 42-
43. Notities, brieven, rapporten betreffende bestuurlijke ontwikkelingen in Nederland, 1977-1982. 2 omslagen
- 42. Bestuurlijke ontwikkeling IJsselmeergebied, 1977-1982
 - 43. Referendum, 1982

VIII. Ontwikkeling Markerwaard

44. Overzichten contacten Frieling met derden over de Markerwaard, 1983-1986. 1 omslag
- 45-
49. Notities, brieven, rapporten betreffende de ontwikkeling van de Markerwaard, 1977-1986. 5 omslagen
45. 1977-1981
46. 1982-1983
47. 1984
48. 1985
49. 1986
- 50-
52. Notities, brieven, rapporten betreffende studiedagen, 1983-1988. 3 omslagen
50. BNS, 1978-1983
51. Workshop Draft, 1986
52. Expertmeeting innovatie woning en woonomgeving Zeeburg/Nieuwoost, 1988

IX. Privéactiviteiten

- 53-
60. Notities, brieven, overlegverslagen van de heer Frieling privé, 1976-1988 10 omslagen
53. Felicitaties voor de heer Frieling bij benoeming tot adjunct-directeur bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, 1976-1977
54. Notitie inzake afspraken werkzaamheden dhr. Frieling, 1988
55. EFL-stichting, 1986
56. Berlage-instituut, 1988-1989
57. Docentschap bouwkunde Delft, 1985-1988
58. Groep van wijze mannen (Almere), 1988
59. Oranje Comité Almere, 1980-1984
60. Comité Stadsfestiviteiten, 1983

X. Overige stukken

- 61-
64. Notities, brieven, rapporten en documenten betreffende overige onderwerpen, 1976-1988 4 omslagen
61. 'Silouleifanintermezzo', verslag bijwonen voorstelling Jaap Kleijn en Ruth Bouwman, z.j;
62. 'Het is de leeftijd', muzikale revue bij 10 jaar bestaan van de Scholengemeenschap Meerlanden, 1988
63. Prof. C. van Eesteren, 1984-1988
64. Diverse niet nader gespecificeerde onderwerpen, 1976-1988

2. Bibliotheekmateriaal

I. Almere

65. Stedebouwkundige integratie van de werkgelegenheid in Almere, werkdocument projectgroep Almere, juni 1974
66. Flevobericht nr. 92 ontwerprapport Almere Haven, januari 1974
67. Ontwerpstructuurplan Almere, deel 1, januari 1978
68. Ontwerpstructuurplan Almere, deel 2, aanvullende nota, november 1982
69. Flevobericht nr. 126 Almere stad, z.j.
70. Almere buiten ontwikkeling planning 1^e fase, jan 1981
71. Woonervaringen in Almere-Haven, Flevobericht nr. 198, 1982
72. Samenvatting Flevobericht nr 90 'Almere 1985 aanzet tot een ontwikkelingsstrategie,1970-1985-2000'(Franse vertaling)
73. Brochure alternatieve Almereplannen, themadag projectbureau Almere, 28 aug. 1974
74. RIJP-rapport 1976- 35 Bf; woondichtheden en voorzieningen in Almere-stad, 1976
75. Winkelcentrum Almere-haven, brochure Stichting Projectontwikkelingsbureau Amro-Westland/Utrecht, 1976
76. Woonomgeving Almere, 'n typologie en richtlijnen, werkdocument 1973- 36 F RIJP
77. Aansluiting Almere op spoorwegnet; tracéstudie en kostenraming1973 RIJP
78. Voortgezet onderwijs in Almere-Haven, RIJP-rapport 373 , 1975
79. Bejaarden en bejaardenhuisvesting in Almere, RIJP nr. 366,1975
80. Sociaal-economische rentabiliteit railverbinding Almere, een vergelijking van de maatschappelijke kosten van bus en trein, RIJP, mei 1975
81. Bouwkosten en de organisatie van de woningbouw in Almere, werkdocument RIJP 1974- 204 Bf
82. Voorontwerp voor het centrum van Almere-Haven, werkdocument RIJP 1974 226 Bf
83. Almere 1985 aanzet tot een ontwikkelingsstrategie1970-1985-2000, Flevobericht nr. 90, 1974
84. Voorzieningen in Almere-stad, werkdocument RIJP1982- 134 Ads
85. Samenvatting Flevobericht nr 90 'Almere 1985 aanzet tot een ontwikkelingsstrategie,1970-1985-2000' (Engels vertaling)
86. Samenvatting Flevobericht nr 90 'Almere 1985 aanzet tot een ontwikkelingsstrategie,1970-1985-2000' (Duitse vertaling)
87. Samenvatting Flevobericht nr 90 'Almere 1985 aanzet tot een ontwikkelingsstrategie,1970-1985-2000'
88. Bedrijfseconomische rentabiliteitsstudie railverbinding Almere, februari 1975
89. RIJP-rapport1976 27 Bf; design and planning implications of practical solar energy for the new towns Almere and Lelystad, 1976
90. Almere-stad, hoofdstructuren collectief en individueel vervoer, 1976
91. Almere-stad, infrastructuur kwantitatieve onderbouw, bijlage 1, 1976
92. Ontwerpstructuurplan Almere, 1978 RIJP conceptversie
93. Ontwerpstructuurplan Almere, samenvatting, 1978 RIJP, conceptversie
94. Variaties in groen, werkdocument 1974- 52Bf, deel 3 van programmering van woongebieden, RIJP
95. Verkavelingskosten woongebieden, werkdocument 1974-260 Bf, deel 5 van programmering van woongebieden, RIJP

- 96. De inrichting van openbare stedelijke ruimte, werkdocument 1974-378 Bf, deel 6 van programmering van woongebieden, RIJP
- 97. Compendium verkeer en vervoer 1975 buro Goudappel en Coffeng B.V.
- 98. Diverse folders over Almere, 1986-1987

II. Gemeente Lelystad

- 99. Structuurplan Lelystad, 1975-2000, deel 1 onderzoeksnota, RIJP, 1975 concept
- 100. Structuurplan Lelystad, 1975-2000, deel 1 onderzoeksnota bijlagen, RIJP 1975, concept
- 101. Bestemmingsplan landelijk gebied Lelystad, deel 1 onderzoeksnota en toelichting, z.j.
- 102. Bestemmingsplan landelijk gebied Lelystad, deel 3 kaarten en bijlagen, z.j.
- 103. Flevobericht nr. 100, Inpakken en wegwezen, analyse van de verhuisbeweging uit een nieuwe stad Lelystad, 1968-1972, RIJP
- 104. Lelystad, nieuwe stad, extra uitgave personeelsblad cultuurrijp van de RIJP, 1974
- 105. Verslag van de werkweek stadscentra Engelse new towns rond London, dienst publieke werken gemeente Lelystad, augustus 1983
- 106. Lelystad in Figures, 1985 (Engelse uitgave van Statistische gegevens Lelystad)

III. Markerwaard

- 107. Uitgave Stedebouw en Volkshuisvesting, april 1973 met verslag symposium Markerwaard
- 108. Markerwaardrapport deel 1, Advies van de raad van waterstaat, 1976
- 109. Markerwaardrapport deel 2, Rapport van de Zuiderzeecommissie van de raad van de waterstaat inzake de Markerwaard, 1976
- 110. Hoe komt een technisch inrichtingsplan voor de Markerwaard tot stand, artikel door ir. D.H. Frieling, overdruk uit blad gemeentewerken, jaargang 7, nr 9, sept 1978
- 111. Werkdocument 1979 215 Abw, een aanvangsplan voor de Markerwaard, RIJP
- 112. De geschiedenis van de plan vorming voor de inpoldering van de Markerwaard, door H.J. Snel, 1980 (conceptversie)
- 113. Flevobericht nr. 202; Markerwaard en werkgelegenheid, 1982
- 114. De Markerwaard in kort bestek, ca 1985, uitgave van bedrijfskring Lelystad en studieclub NCW-Flevoland

IV. Inleidingen ir. D.H. Frieling

- 115. Hoe houden wij de stad bewoonbaar, inleiding gehouden op het Second symposium of members of parliament specialist in public health, Stockholm juli 1971
- 116. Inleiding van prof dr. R.H.A. van Duin en ir. D.H. Frieling op het symposium Almere, nieuwe stad, 20 nov 1974
- 117. Overloop naar Zuidelijk Flevoland, inleiding gehouden op tweede Gooicongres van vereniging Goois Natuurreservaat, 13 maart 1980

V. Artikelen, boekwerken ir. D.H. Frieling

118. Het nut van duwen en trekken in de volkshuisvesting en andere verhalen, 1971
119. Flevobericht nr 274 IJsselmeerpolders, een voorbeeld van ruimtelijke ordening in Nederland, 1986

VI. IJsselmeergebied

120. Flevobericht nr 140, tekeningen van opgraving schip kavel W10 Oostelijk Flevoland
121. Room at Last, Engelse uitgave over geschiedenis IJsselmeerpolders, RIJP, z.j.
122. Onderzoeksbundel werkhypothese structuurplan IJsselmeergebied, 1979, RIJP
123. Flevobericht nr 216, 50 jaar bosbouw en bosbouwkundig onderzoek in de IJsselmeerpolders, 1983
124. Flevobericht nr 119, De stuwende werkgelegenheid in het Gooi en omstreken, 1975
125. Rapport van de commissie spaarbekken IJsselmeer, 1980
126. New towns on the bottom of the sea, A. K. Constandse, Engelse uitgave, z.j. RIJP
127. Reclamation and development of the IJsselmeerpolders in the Netherlands, dr W.M. Otto, z.j. RIJP
128. The IJsselmeerpolders an old project with new functions, prof A.K. Constandse, overdruk uit Tijdschrift voor economische en sociale geografie, mei/juni 1972. Engelse uitgave
129. Inleiding tot de natuurbouw, collegedictaat, 1974(herzien 1978)
130. Pleisterplaatsen voor trekvogels, collegedictaat 1974(herzien 1978)
131. Een structuurplan voor de zuidelijke IJsselmeerpolders, dienst der Zuiderzeewerken 1961, herdruk RIJP 1981
132. Gids voor excursie Rijks Planologische Commissie Utrecht en Zuidelijk Flevoland, 23 september 1981
133. Denkbeeld voor een structuur van het IJsselmeergebied, RIJP, 1982
134. Werkhypothese structuurplan IJsselmeergebied, juni 1979 RIJP, concept
135. Vervlechtingen, gids voor studiedag nav 50 jaar bestaan Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, 1980 mei
136. New Land, the Zuiderzee Works, A. Spits, 1972 uitgave van Vereniging 'Nederland in den vreemde'
137. RIJP-rapport 1976 43 BWC/bdc, de reiniging van afvalwater in zuidelijk Flevoland, 1976 RIJP
138. Reclamation of land from the sea and lakes in the Netherlands, ir. R.J. de Glopper en ir. H. Smits, overdruk uit Outlook on Agriculture, volume 8 nr 2, 1974 RIJP

VII. Amsterdam

139. Wegvervoerskaart Amsterdam, 1971
140. Stadvernieuwing, programma voor de korte termijn, gemeenteblad Amsterdam 1971 bijlage 1.
141. Verslag van drie jaar Spaarndammerbuurt, ambtenaren als actiegroep, 1972
142. Woonruimteproductie op korte termijn, 1969-1974, Gemeenteblad Amsterdam, 1969 bijlage B
143. Woonruimteproductie op korte termijn, 1970-1975, Gemeenteblad Amsterdam, 1971 bijlage C

- 144. Collectieve ruimten Bijlmermeer, analyse van een verschijnsel, november 1975
- 145. Amsterdam, Stedebouwkundige ontwikkeling, Dienst Publieke Werken Amsterdam, 1975
- 146. Amsterdam, planning en development, dienst publieke werken Amsterdam, 1975 (Engelse uitgave van nr 81)
- 147. Beheersgroep Bijlmermeer, verslag over 1975,
- 148. Voorontwerp verkeerscirculatieplan Amsterdam, 1976
- 149. Voorontwerp verkeerscirculatieplan Amsterdam, bijlagen, 1976
- 150. Het eindpunt van de Schiphollijn Amsterdam, secretariaat Raadscommissie ad hoc inzake het eindpunt van de Schiphollijn, maart 1977
- 151. RIJP-rapport 1978 19 Abw, modderwerk het uitdiepen van de haven van Amsterdam in de tweede helft van de zeventiende eeuw, 1978
- 152. Woningbehoefte en bouw mogelijkheden Amsterdam 1980-1990, Coördinatiegroep verstedelijking, 1979
- 153. Sociale woningbouw Amsterdam, 1968-1986, Dienst Volkshuisvesting Amsterdam, 1987
- 154. IJplein, dankzij/ondanks inspraak, Dienst Volkshuisvesting Amsterdam, 1987
- 155. Oostelijk Havengebied, de stad aan het IJ, tentoonstellingsbrochure Stichting Wonen, z.j.
- 156. Verbetering Spaarndammerbuurt en Zeeheldenbuurt, rapport 2, november 1969
- 157. Verbetering Spaarndammerbuurt en Zeeheldenbuurt, rapport 3, mei 1971

VIII. Amersfoort

- 158. Een ruimtelijke geleding van een middelgrote Nederlandse stad, een exploratief onderzoek naar de ruimtelijke spreiding en vestigingsplaatsfactoren van een aantal bedrijfsklassen uit de dienstensector in Amersfoort; doctoraal scriptie stadsgeografie van K.E. Nawijn en T.F. de Boer, mei 1973

IX. Buitenland

- 159. Informatie over ville nouvelle de Lille-est, 1979-1983
- 160. Informatiebrochure over Cergy Pontoise, 1980
- 161. Brochure over de wijk van La Defense, 1982
- 162. Brochure New towns in France, 1983
- 163. Flevobericht nr. 110, de bestuurlijke organisatie van de Parijse villes nouvelles, 1975
- 164. De groei van grote steden, basismateriaal betreffende Groot Brittannië, gemeentelijke dienst volkshuisvesting, Amsterdam, 1972
- 165. Informatie brochure over Angered-Bergum (Zweden), 1968

X. Rijksdienst IJsselmeerpolders/Ministerie

- 166. Wordingsgeschiedenis en ontwikkeling van het Departement van Verkeer en Waterstaat, ca 1974
- 167. Cultuurrijp nr. 5 16^e jaargang, 1980(50 jaar Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders)
- 168. Cultuurrijp nr. 8, 18^e jaargang september 1982
- 169. Jaaroverzicht RIJP, uitgave Cultuurrijp, jaargang 20, februari 1984

XI. Ruimtelijke ordening algemeen

- 170. Papers and proceedings van het international congres Amsterdam 1975 augustus
- 171. Het industrieel erfgoed en de kunst van het vernietigen, adviesnota van Commissie Industrieel Erfgoed, mei 1989
- 172. IFHP-bulletin 1975 nr. 2; Netherlands special number, uitgebracht ter gelegenheid van IFHP congres in Amsterdam 1975
- 173. Syllabus themadag energie 27 feb. 1974 RIJP werkdocument 1974 190bf
- 174. Verslag symposium energiebesparing 12 juni 1974 te Utrecht
- 175. Vrijheid, gelijkheid en broederschap, afscheidscollege prof dr. E. W. Hofstee, 30 oktober 1980
- 176. Een Nederlands museum voor architectuur en ruimtelijke ordening, een onbevangen onderzoek naar het ideaal, Zef Hemel, Amsterdam 1982

3 Audiovisueel materiaal (foto's, dia's)

- 177. Fotocollage van de start van de opspuiting voor Almere-Stad op 22 maart 1976
- 178. Drie foto's van o.a. ir. D.H. Frieling genomen in kantoor projectbureau Almere, z.j.
- 179. Tien foto's van ir. D.H. Frieling genomen op bouwplaats, z.j.
- 180. Drie pasfoto's ir. D.H. Frieling
- 181. Foto van opening van het bedrijfspand Hagevoort (?), z.j.
(nummer 52383 RIJP-fotocollectie)
- 182. Dia's nrs 255-318 betreffende kaarten/plattegronden Almere(in diadoos geborgen)

4. Persoonlijke bescheiden Ir. D.H. Frieling

- 183. Internationaal inentingsbewijs, 1981-1986
- 184. Wascotekening voorstellende een kind met (waarschijnlijk) tekst 'erne mans, brile mans',z.j.